

3 Ústa, ktoré učia

Katechéza v Roku Vendelína Javorku / Máj 2026

„Ježiš chodil po všetkých mestách a dedinách, učil v ich synagógach, hlásal evanjelium o kráľovstve a uzdravoval každý neduh a každú chorobu,“ hovorí evanjelista Matúš. Ale čo presne Ježiš na tejto misijnej ceste učil, to nevieme. Rovnako nevieme, čo konkrétne učil páter Javorka v mandžuskom Harbine alebo Šanghaji, v bukovinských Černovciach či v sibírskej trestaneckej kolónii.

Tak to s misionármi zvyčajne býva. Oveľa viac počúvajú, pozerajú a konajú, než hovoria. Ich ústa hovoria oveľa viac k Bohu v modlitbe ako o Bohu vo vlastnom ohlasovaní. V tejto katechéze sa preto zameriame na dva aspekty: **ako sa učiť byť misionárom** a **ako učiť ako misionár**.

Ako sa učiť byť misionárom (Učenie)

Úlohou misionára je pomôcť nájsť cestu Božiemu slovu do srdca človeka, ktorý Boha nepozná alebo mu ešte celkom nedôveruje. Kde sa to dá naučiť? Nuž, pri prvom misionárovi, Ježišovi Kristovi.

- **Ježišova metóda.** „*Pod'ite ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení, a ja vás posilním. Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa,*“ hovorí Majster (Mt 11, 28-29). Ježiš nemal školu s prednáškami a študijným plánom. Mal učeníkov, ktorých si sám vybral, aby boli s ním. Putovali s ním, zdieľali bežné radosti i nezdary. Videli ho v akcii – ako sa správa k chorým, ako reaguje na nespravodlivosť – a napodobňovali ho. A keď bolo treba niečo vysvetliť, vzal si ich nabok a venoval sa iba im.
- **Model Russicum.** Na týchto princípoch Vendelín Javorka vybudoval kolégium Russicum v Ríme. Nebol to len internát, bola to komunita. Študenti a vyučujúci žili pod jednou strechou: spolu jedli, pracovali, študovali i oddychovali. Pripravovali sa na misiu aj tým, že sa učili žiť ako učenici v každodennosti.
- **Misionár ako žiak reality.** Javorka sa učil neustále. No reálie krajín, kam smeroval, neštudoval len z kníh. V Taliansku aj v Číne cielene vyhľadával ruských emigrantov, aby od nich prebral mentalitu, jazyk i kultúru. Osvojil si ich zvyky v jedle, vzhľad, nosil dlhú bradu a prijal byzantský obrad. Chcel sa stať jedným z nich, aby evanjelium neprinášal ako cudzinec niečo cudzorodé.

Učiť ako misionár

Metódy, ktoré v misijnej práci používal aj páter Javorka, o niekoľko desaťročí neskôr systematicky zhrnul pápež Pavol VI. v exhortácii o ohlasovaní evanjelia v dnešnom svete *Evangelií Nuntiandi*. Misionárska metóda pozostáva z týchto krokov:

- **Blízkosť a priateľstvo:** Kresťania sa snažia chápať druhých ľudí a vládne s nimi zachádzať. Úprimný záujem o ich život a osudy postupne prerastá do osobného vzťahu (porov. EN 21).
- **Spolupráca a služba:** Misionár sa usiluje spolu s druhými o všetko, čo je šľachetné a dobré (porov. EN 21). Toto úsilie sa prejavuje cez obetavú, konkrétnu a nezištnú pomoc v ich potrebách, tak ako to robil Javorka v táborech či v Žiline.
- **Modlitba a svedectvo:** Misionár hovorí s Bohom o tých, ku ktorým je poslaný, aby jeho horlivosť pramenila zo svätého života. Tiché svedectvo takéhoto života vyvoláva u iných otázky a otvára priestor na vyrozprávanie vlastného príbehu viery. Vtedy sa naplňa výzva apoštola Petra: „*Buďte pripravení obhájiť sa pred každým, kto vás vyzýva zdôvodniť nádej, ktorá je vo vás*“ (1 Pt 3, 15).

Čo môžeme urobiť v tomto mesiaci?

Pozývame vás, bratia a sestry vo viere, vstúpiť tento mesiac do Ježišovej školy, pripravovať sa na vlastnú misiu a dať k dispozícii svoje ústa prostredníctvom svedectva.

1. **Vstúpte do Ježišovej misijnej školy.** Čítajte každý deň Evanjelium podľa Marka, všimajte si Ježiša ako učiteľa a zamerajte sa na jeho správanie. Učte sa od neho napodobňovaním. Ak prečítate každý deň pol kapitoly, evanjelium prečítate za mesiac.

2. **Pripravte sa na svoju misiu**

- **Ľudia.** Vytvorte si zoznam s menami piatich ľudí, ktorí podľa vás potrebujú spoznať Krista alebo prehĺbiť svoj vzťah s ním.
- **Blízkosť a priateľstvo.** Buďte im tento mesiac nablízku – snažte sa ich viac spoznať, porozumieť im, stať sa priateľom.
- **Spolupráca a služba.** Premýšľajte, akú konkrétnu pomoc môžete ľuďom zo svojho zoznamu ponúknuť.
- **Modlitba.** Hovorte s Bohom o týchto piatich ľuďoch a proste ho, aby vám pripravil príležitosť na svedectvo.
- **Svedectvo.** Stručne, niekoľkými vetami si zapíšte svoj príbeh viery podľa nasledujúcich bodov. Naučte sa ho naspamäť. Keď príde ten správny čas, vyrozprávajte ho niekomu z vášho zoznamu.
 1. Ako vyzeral môj život predtým, než sa moja viera stala osobnou a živou?
 2. Ako som prišiel na to, že potrebujem mať s Ježišom bližší vzťah?
 3. Ako som odovzdal svoj život Ježišovi?
 4. Čo Ježiš zmenil v mojom živote?

Komunistický režim sa misionárov bál; obával sa, že prinesú rozvrat. No misionár neprichádza ničť. Prichádza, aby to, čo je dobré, obnovil a prehĺbil. Ako hovorí Pavol VI.: Evanjelizácia nie je len povrchný náter, ale treba evanjelizovať do hĺbky a takým spôsobom, aby evanjelizácia presiakla celý život (porov. EN 20).

Modlitebné úmysly

- Pane, prosíme ťa za pracovníkov v médiách: daj, aby podľa vzoru pátra Javorku, redaktora a spisovateľa, používali silu slova na šírenie pravdy a pokoja.
- Pane, prosíme ťa za rodičov a starých rodičov: obdaruj ich odvahou rozprávať svojim deťom o tebe, aby sa tak stali misionármi tam, kde žijú, a aby v ich rodinách viera rástla a dozrievala.